

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

Голос
адыга

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

1923-ро ильсум
пътхапзи
кыншельжанагыу кындыкы

№ 3 (21732)

2019-рэ ильэс

ШЭМБЭТ

ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 12

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
къыхэтүүтыгъэхэр ыкли
нэмүкі къэбархэр
тисайт ижүүгөтөштых

WWW.ADYGVOICE.RU

МэфэкІэу къэблагъэрэмкІэ къытфэгушIуагъ

Адыгэ Республикаэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат Урысые печатым и Мафэ ипэгъокІэу шъолырым икъэбарлыгъээс амалхэм я журналистхэм ыкли яофышIэхэм тыгъуасэ алыклагъ, ямэфэкыкІэ къафэгушIуагъ.

Ioftkhъabзэм хэлэжьагъэх лъепкъым итхэк оцэрилоу Мэшбашэ Исхъакъ, Адыгейим и Лышхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэ игуадзэу Мэшлэкъо Хъамидэ, АР-м лъепкъ IoфхэмкІэ, IэкIыб къералхэм ашыпсэурэ тильеп-къегъухэм адьрялэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкли къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхъаматэу Шхъэлэхъо Аскэр, гуманитар уштынхэмкІэ Адыгэ Республике институтым ипащэу

Лышхъу Адамэ, республикэ ыкли район гъэзэтхэм яредакциехэм яредактор шхъаляхэр, телевидением иофишишхэр, нэмүкіхэри.

АР-м и Лышхъхэ зэлукIэгүум пэублэ псальэ къышишызэ, хэутын Ioфым фэгъэзэгъэ пстэуми, журналистхэм ясэнэхъят мэфэкІэу къэблагъэрэмкІэ къафэгушIуагъ, гъэхъэзьешхүр ашыхээз ыпекIэ лынкотэнхэу къафэлъэуагъ. МэфэкIэ зэхахъэм къыдыхэльти-

гъэу журналистикэм ылъэныкъокэ Адыгэ Республикаэм и Лышхъхэ ишхъафтын зыфагъэшшошагъэхэм Къумпыл Мурат афэгушIуагъ, яофишагъэкІэ къалэжыгъэхэр аритыжыгъэх. Адыгэкъалэ къышыдкырэ гъэзетэу «Зыкынгъэм» иредактор шхъаляигудзэу Кушу Аслъан итхыгъэу «Шахан-Гирей Хакурате — яркая звезда революции» зыфилорэ гъэзетым ыкли журнальным къашхуа туыгъэхэм анах

дэгъоу къаахахыгъ. АР-м и Къэралыгъо телерадиокомпания иофишишхэу Тэу Замирэрэ ДышъэкI Хъабидэтээ къагъэхъзырыгъэ телевизионнэ къэтынэу «Священный котел нартов» зыфилорэм осэшхо фашыгъ, АР-м и Лышхъхэ ишхъафтын атефэу афагъэшшошагъ.

Кушу Аслъанэрэ Тэу Замирэрэ гүшүлээр заштэм яофишагъэу къагъэлъэгъуагъэхэм къекIэу къатегушылаагъэх, ахэм уасэ къафэзышыгъэ пстэуми,

анахъэу республикэм ипащэ, афэрэзагъэх.

Журналистхэм ясэнэхъят хагъэхъонымкІэ шъолырым Ioftkhъэбзэ гъэнэфагъэхэр зэрэшьзерахъэхэрээр республикэм ипащэ хигъеунэфыкыгъ. Ахэр ильэс къес зэхажэхэрэ пресс-турхэр, зэнэкъокуу зэфэшхъафхэр, нэмүкіхэри. Районхэм ашылэ СМИ-хэм Ioфшэнным ылъэнүүкокэ амалхэу

(ИкIеух я 3-рэ н. ит).

Щылэ мазэм и 13-р – урысые печатым и Маф

Адыгэ Республикаэм и журналистхэу, къэбар жъугъэм иамалхэм яофишишхэу лыштэнхъэ зыфтэшхъэрэр!

Шуусенхъят епхыгъэ мэфэкIым — урысые печатым и Мафэ фэшI тышьуфэгушо!

Къэбар жъугъэм иамалхэм обществэм ишынхъэ ренэу чылпIешхо щаубыты. Республикаэм, хэхъэгум ыкли дунаим къашхуурэ хууль-шлагъэхэм

цыфхэр ахэм ашагъэгъуазэх, епльыкIэ гъэнэфагъэхъэу яэ хуунымкІэ яфэмэ-бжымэ атырагъахъэ, цыфхэр шлагъэхэм

ликт ыкли зэрэхэгъэго социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ ашынхымкІэ Ioфигъуабэу къэуцуухэрэм язэшшохынкІэ Ioftkhъэбзэ гъэнэфагъэхэр зэрхажэх.

Журналист сэнэхъят къинэу, ау цыфхэм яшыклагъэу щытвим зищынхъэ фэзигъэлорышшэрэ пстэуми шшэдэкхъяшхо зэрхажырэр зэхашыкы, Iэпэлэсэнхъээр сэнэуцыгъээр ямызактоу, Ioфэу хахыгъэм, шшэрыльзэу яэм гуетынхъэ ин хэлъэу ахэр къе-къялалх.

Адыгейим журналистхэм тафэрэз хууль-шлагъэхэм къэхъуухэрэм зэрагъэгумэкхъэрэм, Iэпэлэсэнхъэ ин

зэрэхэльтим, тиеспубликэ иххэхоныгъэ иофишыуабэхэм язэшшохынкІэ чаныгъэ къызэрэзыхагъафэрэм апае.

Ныбджэгъу лъапIэхэр, тыгу къыддеэу зэкIеми тышьуфэлъало, псакынгъэ пытэ, щылэкIешу шъуиэнэу, Адыгейимэ Урысыемрэ яфедэ зыхэль IoftkhъэбзакIэхэм ренэу творческе гъэхъагъэхэр ашышушынхэу!

Адыгэ Республикаэм и Лышхъхэу Къумпыл Мурат

Адыгэ Республикаэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Гүпшүсээрэ журналист, тхэкю Іэнэлс

АР-м и Лышъхъэ ыцлэкээ агъэнэфэгъэ премиер зэрыль зэнэкъокьоу республикэм ижурналистхэм апае зэхащэрэм мыгъэ кырахыл!эгъэ һофшагъэхэм Адыгэкъалэ кыщыдэкырэ гъэзетэу «Зыкыныгъэм» иредактор шъхъа!э игуадзэу Кушъу Аслъан итхыгъэу Хъахъурэтэ Шыхъанчэрье фэгъэхъыгъэр анахь дэгъоу кыщыхахыгъ.

Тыгъуасэ ахъщэ шүхъафтыныр АР-м и Лы-шъхъаэу Къумпыл Мурат аш къыритыхъыгъ, къы-фэгушыагъ. Титхыгъэ зы-фэгъэхъыигъэр а хъугъе-шлагъэм ицыйф шъхъаэу Күшнү Асплан ары.

Аслылан анах журналист дэгүүхэм непэл аашиг, Адыгейим имызакъо Пышмын шъольтири ар щызэлтъашэ. Ау зисэнхъялт занкъеу, псынкъеу къыфэкъуагъехэм ар аашишэп. Режиссерынэу фаети, а сэнхъяльтир зэригъэгъотыг, тіэклурэ йофришлагъ, етланэ джы ышшэра. Йофым къыфэкъуагъ

1961-рэ ильэсүм Төү-
цожуурайонымкээ күтүрэү
Псэкүпсэ къыщыхъугъ.
Еджалпэр къызеухым, куль-
турэм икъэралыгъ инсти-
тутэу Краснодар дэтым
члэхьагъ. Театрэм ирежис-
серэу сэнэхъят зэригъэ-
гъотыгъ. Адыгэкъалз куль-
турэм инароднэ Гупчэу
дэтым художественэ
пащэу ильэс заулэрэ Ioф
шишлэгъэу дээ къулыкъум
ащэ. Аш къызекъыж нэуж
Tлэкти тешлэгъэу къэл гъэ-
зетым Iухъагъ. Атэ кор-
респондентэу, etланэ отдел
зэфшэшхъяфхэм япащэу
Ioф ышлаагъ, джы редактор
шхъялаэм игудзээ зыщи-
тийн штабын төлөөлжээ

тыр ильэс пчыагэх хүгээ. Кушь Аслын республикэм ыкли Краснодар краим ашызэхажэхэрэ творческэ зэнэктокъухэу журналист ыкли литератур-нэ йошыгъяжэхэр кызыз-рахылыгъяжэхэрэм ахэлжьэ ыкли бэрэ апэрэ чыныгъяжэхэр ашаубытых. Аш фэдэу мыгъэ республикэм ижур-

налистхэм язэнкъюу «Патриот» зыфиорем аш апэрэ чыпилэр щибуытыгъ. Журналист IoфшIэн изакъоп, ар тхэным ишылгизэк, булган, довсокхама

литературнэ зэнкъюу «Большой финал — 2016 г.г.» зыфиорем щи- текуагъ. Астьян итыхыгъэ-хэр интернет-порталхуу Пресс.ру, иккi «Семис-

Күшүү Аслын бэ еджэгъэ, бэ зышІэрэ
ыкIи джыри зышІэ зышІоңгъо цыф,
лъэнкъым къырыкIуагъэм дэгъоу щыгъуаз,
къэIотэным (рассказым) фэкъуай, ыгу
ильыр IэнэIэсэнгъэшихо хэльэу тхъапэм
ригъекIин елъэкIы

рассказхэмрэ зыдэт тхылъиту урысыбзэктэй кындигъэктыг. Аспъян урысыбзэктэй матхэ. Апэрэ тхылъэу 2006-рэ ильэсүм кындигъэктыгъэм «Гончарный круг» ытуу еджаагь. Ятлонэрэ тхылъэу ильэсыкте узеклээбэжмэ кынхиутыгъэм «Письма в вечность» цэу фишыгь. Джыри тоофшэгтэе ухыгъэ ил, аш илэпэрых Адыгэ тхылъ тедзаптээм чэлпь. Арижанректэ художествен-нэ-тарихъ романэу щыт, аш «На седом Кавказе» ытуу цэ фишыгь.

Кушъум итхыгъэхэр къелэ, район, республикэ ыкылай краи гъэзетхэм къыхаутыхэу бэрэ къыхэкы. Анахыбэу ахэр къызыдахъэхэрэр литературнэ журналхэу «Литературнэ Адыгеймрэ» Краснодар краим къышыдэкіеу «Родная Кубань» зыфиорэмэрэ арых. Литературнэ зэнекъокъо АР-м и Къэраглыгъо премие зэрыльтым хэлажьэу хъугъэ, Дунэе

дат» зыфилохэрэм арыб-
п-сташных

Күнгөвем дөгөвүү щын вуас, - пакштагай вор, - редактор

A black and white photograph showing the back of a man's head in the foreground, looking towards a blurred man sitting in the background.

къеңтәнүм (рассказым) фэкъулай, ыгу илтыр Ы-пәләсәнныгъашхо хәльәү тхапәм ригъекун ельзеклы. Аш ишыхъатых къыдигъекыгъехә тхылъхәм къадәхъағъехә рассказхәр, повестхәр. Тхыгъе пәпчы гъештәнүенү гъэпсыгъе, узекізыуылләу, узельзызыбытырә героих, хъугъешшагъех къыгъельтағъохәрәр. Аспълан ия 2-рә тхылъ къыдәхъэгъе рассказзү «Письма в вечность» зыфилорәр гум итысхъэрә, гумәктыгъо ухәзыщәрә юшишагъяш шыт.

Асльян заулэрэ сүүл-
клагъ, ау укытапхэй, зы-
шьхъэ къытегущы! Энэир
зимык! Эсэ цыф фэдэу
къысшошыгъ. Аш къыхэ-
клэу ильсэсбэрэ тоф дээзы-
шлагъехэм аш ехыллагъэу
къялтэнэу зафээгъэзаг.

ПЭРЭНҮҮКӨ Фатимэ
ильэс 23-рэ гъэзетэу Ас-
льян непэ зыүтам ипэ-
щагъ, ары тофшал! Эми
сүнжилтэй.

— Асльян сымылъэгүүзэ, нэйусэ сыйфехъуяагь. ИлъэссыбэкІэ узэкІэлэбэжкэмэ Адыгэктэлэ щызэхаштэгъэ пчыхъизэхахъэр адрэхэм афэмыйдэу, ямышыкІэу зэрэкіорэм гулыстыгъети, сценариер зэхээзыгъеуцуяагьэм сыйкІэупчыагь. Практикэр культурэм и Унэ щызыхъырэ кІэлэ ныбжыкІэу Кушъу Аспъанэу ар къычлекыгъ. Етланэ дээ къулыкүри къуухыгъеу, народнэ культурэм и Уни Ioф шишлагъеу кІалэр редакцием къэккыагь. Апэ къызэрэчхъягъяа, педагог

шъхъялэм исекретарь кла-
лэм рилогъягъэр коллек-
тивымкэ тызызэхахъэкэл
ренэү щхэны тшыгъеү
къэтотэжыыштыгь.

Кіел ныбжыкіеу стиль-
нэу фэпагъэр Гъонэжы-
къо Мулиэт икабинет кыи-
хьи «Шъуиофшаплэ жур-

Күшьу Аслын республикэм ыкИи Краснодар краим ацызэхажэхэрэ творческэ зэнэкъокъухэу журналист ыкИи литературиэ Йофиагъэхэр къызэрхыхылIэхэрэм ахэлажсэ ыкИи бэрэ апэрэ чыпIэхэр аще-убытых.

налист ишықшагъя?» ыңу къеупчыгъ. Ильесыбэрэ редакцием 1оf щызышла-гъэу журналистх ятеппъэкли ялофшлакъеки дэгъо зышлехэрэ бзыльфыгъэм клалэр зэрэфэпагъэр ара, нэмийла, ыгу риыхыгъэти, хиутырэл зэпигъэуи, «Ош федокон журналисточ ишэн дэгъо къызэрэгү-рылорэр, аш гъашлэгъонэу хэлтыр къызэрэхигъуатэрэр ары ытхыхэрэр гъэшлэгъон къэзышлыхэрэр. Адыгейм ыклы Краснодар краим ашызэхащэхэрэ зэнэкъокъухэм илофшагъэхэр анах дэгъухэу энэ шалтсандахиц».

«хещыжбы» зэралорэр нэмыкіеу кычылекіигь. Непэ Аслын журналист анахь іспәләсәхэм ащищ. Иповестхәми, ирассказхәми цыифхэр ашыгъуазәх, шу альэгъух, сэ сышхәкіе пъешәу сыгу рехыхы «Всадник в белой черкеске», «Сатрап», «Волшебные кружева», «Агония», «Хождение к синеглазой ящерке» зыфилохэрэр.

Тынэхьатэгъу шүхяафтынэу кыяфагъешшош-тэмкэ тигуапэу тыфэгүүшлө, джыри гэхэгъажэхэр шиншилжүүлжээ.

СИХЪ В Годицкъ

Сурэхэр А. Гусевым
Благодарю.

УФ-М и Прокуратурэ илофыши энд Мад

*Хабзэ зэрэхъугъэу, Ѣылэ мазэм и 12-р Урысые
Федерацием и Прокуратурэ иЮфышIэ и Мафэу
хагъэунэфыкIы. Сыд фэдэрэ лъэныкъокIи мэхъан-
шхо зиIэ структурэрэ загъэпсыгъэр мы мафэм ильяс 297-рэ хъугъэ.*

1996-рэ ильэсүүм УФ-м и Президент иунашьокІэ Урысые прокуратурэм и Мафэ хагъяунэфыкІы. 1722-рэ ильэсүүм ўылэ мазэм 12-м пачыхъэу Апэрэ Петр иунашьокІэ Генерал-прокурор зыфиIорэ ІэнатIэр апэдэдэ агъэнэфэгъагь. Унашьом къыдыхэлъытагъэу Генерал-прокурорым ишшэрылъ шъхьаIэхэр ыкIи фитыныгъэу иIэхэр гъэнэфагъэхэ хъугъэ. Аиц ыүүж прокуратурэм институт хэхъоныгъэхэр ышIыхээз титарихъ пытэу къыхеууагь.

Адыгэ автоном хэкүм гъэЮрышІэнэмкІЭ иструктуурэ прокуратурэм икъулыкъухэр къызыхэхъягъэхэр 1922-рэ ильэсым шышихъээ

Иум и 10-р ары. А ильэсэым къынчегжээжъягъэу мы уахьтэм нэс Адыгэ-им ипрокуратурэ пэнээнэгъэ дызэрхъагъ ыкИи непи чанэу Йоф ашИЭ опытышихо зыГэкИэлъхэ, зисэнэхъат хэшигыкИышхо физиГэхэ проку-порхэм. Ахэм ыкИи къулыкьюшГэхэм яЛофигИэн зэрифэшъяашу зэра-гъяцакГэрэм ишигУаагъэкИэ, къэуцихэрэ пишэрылхэр щитхъу хэльэу зэ-шИуахых.

*Мы уахьтэм ехъулIэу район прокуратури 6-мэ, зы къэлэ ыкIи меж-
район прокуратурэхэм тиреспубликэ Йоф щашIэ. 2018-рэ ильэсым
чъэпьюгъум къышегъэжъягъэу АР-м ипрокурор ГэнатIэ Йут юстици-
емкIэ я 2-рэ класс зиIэ къэральгъо советникуү Игорь Шевченкэр.*

Прокуратурэм и Иофий Энкээ анахь мэхъянэшхо зиэр цыифымыкни газжданыним ифитыныгзэрэ шийхъафитыныгзэрэ къеухъумэгзэнхэр ары. А пишэрылтыр зэрифэшьуашэу республикэм щагъяцакэ.

НыбжыкI нахъ мышIэми, губзыгъ

— Руслан, юрист сэнэхъатыр зэбгъэгъотынам сида льансэ фэхъугъэр? Уишийнэгъэ гъогу тэлкүү къытфытегушийнэба...

— Гүрйт еджап! Ер кызысызухым 2010-рэ ильесым правосудием иакадемиу Краснодар дэтым июридическэ факультет сыйчэхъярг. Джыры еджап! Ер сыйщеджээз прокурор сэнэхъятыр сыйгурхыхытыйгээ. Сыда пломэ къулыкъу зэфэшьхъафхэр пштэхэмэ, щылэнгъэм ильянкыто пстэури игъэкотыгъэу къызэлтызыубытырээр прокуратурэр арь. Гүшүйлэм пае, хыкумыр е следственнэй комитетыр пштэхэмэ, ахэр хэушъхьафыкыгъэу лъэныкъо гъэнэфагъэхэм иоф адаш! Прокуратурэм иофшэн лъэныкъуабе кызэлтьеубыты, нахь шло-гъашагъон.

— Шыунағъок! Э о зыр ара прокуратурэм зищи! Энзыгъэ езыпхыгъэр, хъауми мы сэнэхьатыр, шыунағъо хабзар шыта?

— Тиунағыңкөңілдегі күндерде көмекшілік жүргізілді.

— Прокуратура оркызы сыда?

— Прокуратурээр оркэ сыйд:
— Урысые прокуратурэм иккулыкызыкыныгъэ зыхэлт гупчэ систем, үүж-кэ щыт куулькыушэр прокурор шхъялэм фэлорышынэр ишпшээрьль. Тиккулыкыукэ 1өдэбныгъэ пхэлтын, ошлэдэмшилэ юффы зыхэлт хуугъэшлагъэхэм уфэхъязырэу уштын, цыифым ишылэнтигъэ епхыгъээшпшэдэкыжь зыптыр унашьор пшыным уфэхъязырын фае. Мыщ даклоу прокурорын пхъэшагъэ ыкки пытагъэ хэлтээу къэралгыом, обществэм яшлонгьоньыгъэхэр, цыифхэм яфитыныгъэхэр ыкки яшхъяфитыныгъэхэр къытухъумэнхэр ишпшээрьль.

*— Прокуратурэм сыда анахъэу
Юф зыдишІэрэр?*

— Бэлдэжшагаарьхэм ябэньгээним, къералыгъо үкъи цыифхэм яштоигъо-ньягъэхр къэухъумгъэнхэм ямызакью, прокуратурэм илгүүцэн къыхиубытэхэрэм

— Прокуратурэм иорганхэм
Юф ашыпшIэным пае
анахъэу сыйд фэдэ шэн-
зекIуакIэха пхэлъынхэ
фаехэр?

— Прокуратурэм иоргanhэм күл-
лыкүр ашыпхыныр зэрэшьушэм
ыкли лытэнэгээ зэрэшьтым даклоу
кын ыкли пшъедэкыжь зыптыл
юфээ щит. Пхъэшагъэ зыхэльхэ
унашьохэр тышыхэу мэхъу, законыр
хэт ыуукъуагъэми, ащ ифедэхэр
къэтуюхумэныр типшъериль. Ап-
рапишэу шыыпкъагъэрэ цыфыгъэрэ
пхэлъяныхэ фае, пцыусыныр ыкли
гъэпцлэнныр тиоофшлэнкэ тштэрэп.
Тиоофшлэн кынэу щит, арышь, kly-a-
чэу пхэлъым имызакью, психоло-
гическэу уфхэхазырын фае. Юри-
дическэ шлэнэгээ куу уилэн, уипшъэ-
рыльхэр икъоу бгъэцк!энхэмк!э
культурэ пхэлъын фае. Пхъэшагъэр,
лыйблэнагъэр, цыфыгъэр, шыыпкъагъэр,
джахэр арых са си!эубутыып!эхэр.

— Уизыгъэпсэфыгъо уахьтэ сыйдэүүштэу бгъакJora?

— Йоғшләнүр кын хүмә, ар щылә-
ныгъэмкә зөхөштэ. Арэу щитми, си-
ныбджехүхәм сахахьэ, шуагъэ кытэү
уахътэр зэрэгзгээкштүм сыптыль. Ша-
пхъэм кыдильтүтэрэ сыхыат пчагъэм-
кә прокурорхәм йоғ ашләнүр хүрэп.
Кыхэкы йоғшланләм тыкычыланэү ыкли
зыгъэлсэфигьго мафэхәми күлпүкүр
тхын фаеу. Уахътэ сиэ хүмә күшь-
жим сиэ.

— Уилюши юхэм
сыда узера фэлъаю
ри юнгъор?

— Силофш! Эгъухэр ыккى Мыеккүапэ шыпсэухэрэм ильээсыккэу къихъагъэмкىэ ыккى УФ-м и Прокуратурэ илофыш! Псауныгъе ялэнэу, насыпыр къябэккэу, штоу щылэр зэккэ къадэхъоу щылэнхэу сафэлъало. Гъехъагъэхэр тиляхэу, тиляхъыл гупсэхэм, тилофш! Эгъухэм ягуфебагъэ тыщымыккэу Тхъэм ренэу тышегъя!

КИАРЭ ФАТИМ-

«Псауныгъэр къэухумэгъэнэр тишишьэрыль шъхъа!»

Теуцожь район сымэджэшым иврач шъхъа! Сихъу Ахъмэд апэу зысшагъэр ильэсипш! горэкээ узэкээбэжымэ медицинэ институтыр кыуухыгъак! Адыгэкаалэ юф щишэнэу кызыагъакор ары.

Бэрэ пэмыйльэу врачхэр кыыштхъуххэ, «кээлэ хуупхь, специалист дэгээ хүнэу тыщэгүгүй» алоу зэхэтхьстыгъэ. Ахъмэд янэ-ятэхэр медицинэм пэчижъехэм, ежь щысэ зытырихын илгээж. Ар ятэжь ышэу Ким ары.

Иапэрэ лъэбэкъухэр

Бэмышнэу Сихъу Ахъмэд гүйцэгээ туфхъугь. 1985-рэ ильэсийн Мыеекъуапэ ар кыышхъугь. 2002-рэ ильэсийн гурйт еджап! ялангуяах, Пышээ къэралыгь медакадемиим икутамэу Мыеекъуапэ кыышызэуахыгъагъэм чэхъагь, 2008-рэ ильэсийн апэрэ купэу кычынтуулсыгъехэм ашыц. 2008 – 2009-рэ ильэсхэм республикэ сымэджэшым интернатурэр щихыгь. Ипэцагъэр, апэрэ операциехэр езыгъэшыгъехэр республикэм иврач-ортопед шъхъа! Нээмтээко Къэлпъан.

2009-рэ ильэсийн юфшиэнэр зыщиригъэжъагъэр Адыгэкаалэ сымэджэшым хирургиимкэ иотделений. Мыш врач-травматологэй ильэситфэ щилжэжьагь. Аш да��оу хирургэу мафэрэ Пэнэжыкъуаа къак!ома, чэчырэ Адыгэкаалэ сымэджэшым идэжурнэ врачэй ильэситло юф ышшагь.

Адыгэкаалэ сыкыизагъаком юфшиэнэр сыфэзигъэсагъэу, упчэжъегьоу сиагъэу, гьогу тэрээ ситеэгъэуагъэу, непэ кызынэсэгъэми зына!э кыистетир Батмэн Айдэмийн ары. Джааш фэд, Адыгэкаалэ сымэджэшым иврач шъхъа! игуадзэу Акэгъу Заури кызыэрсфышигъээр сиагъуушшэрэп.

Корр.: Орык!э анах мэхъан зиэгээ операциер?

С. А.: Ар сиагъуушшэрэп, зыхуугъэр 2011-рэ ильэсир ары. Лъэустэнхъаблэ щыщ бзыльфыгъэм ышхужж операцие шыгъян фэягъэ (эндопротезированье – авт.). Аш фэдэ операцие Адыгэкаалэ ыпэк! щашыгъээ шытгээш.

Сымэджэшыр непэ

Сихъу Ахъмэд Пэнэжыкъуаа

къэс нахь зэтегъэспыхъагъэ мэхъу, — икъялотэнхэр лъеъэ-къяатэх Сихъу. — Тиххоныгъэхэм ашыц инсультыр, инфарктыр кызызэузыгъэхэр зыпкь игъэуцожыгъэнхэмкэ отделение тиэ зэрэхъугъэр. Аш тэтирайонхэм ямызакъоу, тигъунэгъу краим ирайонхэм къаращыхэрэми щялазэх. Тэ тадэжы, нэмыхи чып!хэм кызызяшыгъэхэу кытэол!хъэрэм кызыэралорэм-кэ, Пэнэжыкъо сымэджэшым иамалхэр анахышуу. Сыда пёомэ ЛФК-м иофшэн дэгъоу зэхашэ. Тэ тиотделение сымаджэхэр зыпкь рагъеуцожыгъинхэм фэш! щафагъэцак!хэрэм

иэм ышшэе ифэрэр мак!еп. Сомэ мин 200 – 300 зыосэ медицине аппаратык!хэр кызыз!хъягъа!х. Сымэджэшым пыс шоюу кытгупшырэм идэшын мылькушо тирагъэкуадштыгь. Джы ар къэзыукибзыра агрегатыр агъеуцугь.

Сымэджэшым ишагуу зэтэргъэспыхъанэу рагъэжъагь. Аш егъэшэрэ чыгыжъяуу дэтигъэхэр раупкых. Ахэм ачып! чыг цык! дахэхэр агъэтгысъхэх. Бизнесын пыль кээлэ хуупхъэхэу гупык! зи!хэр ашк!е юп!иэгъу Ахъмэд кызыз!фегъэхъуу. Апэ зигугуу кышыирэр Адыгэ Республике и Парламент идепутатэу Хабэхьу Юр. Джааш фэдэх

къэгъэзагъэу юф зи!хэрэр 2016-рэ ильэсийн кыщыгъэжъагь. Апэ хиругыгь, 2017-рэ ильэсийн кыщыбулагъэу район сымэджэшым иврач шъхъа!

— Непэ ехъул!эу районым имедучрежденихэм нэбгырэ 291-рэ ашэлажьэ. Ахэм юф ааша!э район сымэджэшым, Лъэустэнхъаблэ, Гъобэкъуаа, Джэджехъаблэ адэт врачебнэ амбулаториехэм, къудажхэм, къутырхэм ашы!хэх фельдшер-мамыку йэзап!хэм. Пэнэжыкъо сымэджэшымкэ враачхэмки, медсестрэхэмки юфшиэнхэр екъуу, — кытгелуу Ахъмэд. — Ау врач-терапевтитуу тищэк!э. Джэджехъаблэ амбулаториум үтгэгъэр лукъяжыгъэш, аш чып!э идгъэхъащтн тильтэхъуу. Ятлонэрэ терапевтитуу Лъэустэнхъаблэ дгээк!онуу ары. Джэджехъаблэ нахь тызфэгумыкырэр, поэуп!ил!эу аш епхыгъэхэм врач я!эп. Аш фэш! район сымэджэшым итээгъэш, врач афэтэгъакло. ФАП16-мэ поэуп!хэм дэгъоу юф аашашэнным пае джыри фельдшер зытшумэ тащэк!э. Ахэмк!и гуяан!э горэхэр щылх.

— Тирайон сымэджэш ильэс

афэдэхэр нэмыхи хэм ашыц!хэм.

А зигугуу къэтшырэ отделением инсультыр кызыз!агъэхэм зыщяшэхэрэ п!эклор 15, инфаркт хуугъэхэм апае п!эклоритф и. Терапиек!э, гу-лынтифэ узхэмкэ отделением п!эклор 35-рэ ч!эт. Палатэхэм нэбгырэ түрүртли арьтлыр. Мэфэ стационарыр п!эклор 12 зэрэхъурэр.

Пэш!орыгъэшшэу цыфхэм

япсауныгъэ изытэл зэгъэш!хъен

м, ар кыз!хумэгъэн шэпхэ гъэнэфагъэм тетэу тильтыр.

Ашк!е федеральнэ программэр дэх имы!эу тэгъэцак!э. Жъэгъэузыр, онкологиер, нэмыхи узхэр зи!хэр кыжэтэгъэш, тялаз. Джыре нэс онколог тыщык!эштэгъигь. Джы онкологуу Нэнэхъя Аскэр тиэ зэрэхъугъэр тиугуап.

— Типоликлиники зэтегъэ-

псыхъагь, — кынхеъхъо Ахъмэд. — Аш юф щашэ кээлэцьи-къуу враачхэм, цаш!хэм, терапевти 4-мэ сменитло, эндоскопистым, кардиологым, нэмыхи хэмии. Ик!ыгъэ ильэсийн имээ 11 нэбгырэ мин 22-мэ яфэло-фашиэнхэр афагъэцак!агъэх.

Сымэджэшыр нахь зэтегъэ-

псыхъагъэшымкэ, яамалхэм

ахгъэхъогъэнхэмкэ врач шъхъа-

фирмэу «Синдика-Агром» изэхэ-щак!оу Лы!эп!э Ибрахьими, Инэм дэт керамзитыш заводын ипашэу Цундышк Русланни. ЭКГ-аппарат сомэ минишэк!э Руслан сымэджэшым кыфищэфыгь.

— Районым иадминистрации

ипашэу Хъачмамыкъо Азэмэт,

игуадэхэу Хъэдэгъэл!э Мары-ти,

Бэгъушъэ Бориси, народнэ

депутатхэм я Совет итхъаматэу

Пчыхъальыкъо Аюби кытгэдээрэ

дэдэх, — elo Сихъу Ахъмэд.

— Лъэшэу тафэрэз. Сэри спъэк! къэгъанэрэп, сымэджэшыр

щысэтехы!п!эн сидэшъхъахырэп.

Мыш юфэу щысш!эрэм нэмыхи хэмийу районым ичып!э

койхэм япашэхэм графикын

тетэу за!сэгъак!э, поэуп!хэм,

кээлэцьи-къуу йыгъып!хэм ач!эт

медкабинетхэр къеск!хъуух,

юф зэрш!эрэр, зыфэнкъохэр з

сэгъаш!э, ип!иэгъу тафэрэу.

Унэгъо дахи Ахъмэд ышшагь.

Ишхъэгъусэу Адыгэ исэнхъя-

тэхэрэхэдэхэм итээгъэхъа-

хъигъэхъа-юфыгъохэр зэрээхэ-

щэцшхэрэхэр зэдитэхъуухъэх.

Юф дэш!энк!э пынк!э.

Тапэк!и гъэхъагъэ ышшыз цыфхэм япсауныгъэ къэухумэгъэн дэлжээнэу, ильэсийн игухэлъыш!ухэр кызыщдэхъунхэу, ясуныгъэ иунаагь ильинэу тэри аш тыфэльяо.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

администрацием ипашэ ислеретарь:

— Зигугуу къэсшыщтыр иадыгъээ-цыфыгъэ фэньхъыгъэу сълэгъугъэр ары. Бэмыш!эу типашэу Хъачмамыкъо Азэмэт ильэгъунэу Сихъу Ахъмэд къэклуагь. Аш зэлук!э зэрилэр зесэлом, ежнэу тысыгъэ. Нэужым бзыльфыгъэ цык!у сабыир ыыгъэу кыч!хъагь. Врач шъхъаэр зельэгъум, «Зыгорэхъэ сыкышоупчы хуушта?» ыуу зыфигъэзагь. «Ад хуушт, узыфаэр къаю» шъабэу риуи, къэтэджи, бзыльфыгъэм кынорэм щытэу едэуи, ильэу зэрэфигъэцэк!эштымкэ ыгъэгүгъагь.

Непэ къызынэсигъэм съыгъупшэрэп Ѣысэу емыдэху ѿ «укысфаемэ, юфшил!эм къак!ко» ымы!оу, ыпашхъэ кыиууд бзыльфыгъэм игумэл! зэрэдэгүгъэр. Аш къегъэл!агь янэ-ятэхэм лъэдэх хэлъэу зэралпу-гъэр.

Хъабэхъу Мусльимет, ашпъэрэ категориө зи!э медсестра, Адыгэ Республике псауныгъэр къэухумэгъэнимкэ изаслуженнэ юфыши:

— Мы сымэджэшым съыгъупшэрэп Ѣысэу емыдэху ѿ «укысфаемэ, юфшил!эм къак!ко» ымы!оу, ыпашхъэ кыиууд бзыльфыгъэм игумэл! зэрэдэгүгъэр. Аш къегъэл!агь янэ-ятэхэм лъэдэх хэлъэу зэралпу-гъэр.

— Мы сымэджэшым съыгъупшэрэп ильэс 45-рэ хуугъэ, аужырэ ильэс 15-м кардиограммхэр афэсэшых. Сихъу Ахъмэд ти-сымэджэш 2016-рэ ильэсийн кызыщуублагъэ щэлажьэ. Аш ыпек!и Адыгэкаалэ къик!ызэ хиругуруу юф щиш!эштыгь. Непэ типашэ, исэнхъяат хэш!ык! фыри. лъэдэх дахэ хэль, щэлажьэ зи!э цыф шъаб, кызыэркыу. Аш даклоу уипшэриль умыгъэца-к!уу кыпфидэштэп. «Еджаагь, ау епшэжъагъэп» зыфaloхэрэм афэдэп. Коллективышкор зыпкь итэу, рэхъатэу зэрэшэ. Къин зи!и, хъяр зи!и агот. Тисымэджеш хэхъоныгъэш!ухэр ешынхэш, рэхъатэу юф тэш!эш, тиугушуагь.

УДЖЫХЪУ АЛЫЙ, ДЖЭДЖЭХЪЭЛЭ ЧЫП!э коим ипаш:

— Сихъу Ахъмэд кэлак!эми, шэн гъэт!ылыгъэ дахэ и!, гум зыригъэхъеу, шъхъэклифэ кып-фишишыэ п!эурэ врач. Сызиша-чи!ып!э коим п!эур!иппл! хэхъэ. Джэджехъаблэ врачебнэ амбулаторие, Къунчыкъохъаблэрэ Городскоимрэ ФАП-хэр адэтых. Ахэм юф зэрш!эрэр зэригъэш!энэу кызыжэхъэл!э, аш садэх кыч!хъэ, тиорэ тишил!э зэхэлэхъээ юфыгъохэм язэш!охын тиугуушы!э. Тызэгурьи-лоэ тикъоджэдэхэм япсауныгъэ къэухумэгъэн фэгъэхъигъэ юфыгъохэр зэрээхэ-щэцшхэр зэдитэхъуухъэх. Юф дэш!энк!э пынк!э.

Цыфхэм япсауныгъэ къэухумэгъэн дэлжээнэу, ильэсийн игухэлъыш!ухэр кызыщдэхъунхэу, ясуныгъэ иунаагь ильинэу тэри аш тыфэльяо.

Пенсиехэр

Ильэситф джыри щылэу

УФ-м пенсиехэмкээ исистемэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ законым кызэрэшыдэлтытагьэу, 2019-рэ ильэсэу кихъагъэм кыщыублагъэу цыфхэр пенсием зыщыклощхэ ныбжыр кыаэтыгъ. Джы хульфыгъэхэм аныбжь ильэс 65-м, бзыльфыгъэхэм – 60-м нэсымэ ары пенсием зыщыклощхэр.

Законыкээм кыщыдэлтытагъэхэм къэралыгъор ийорыгъо атхехашт. Гүшүлэм пае, ильэситф кихъагъэм хульфыгъэу зынбжь ильэс 60-м, бзыльфыгъэу 55-м нэсыхэрэр зы ильэситф кээ нахь класу пенсием клонхэу мэхъу. Ахэм ильэсныкъокээ нахыжъяу пенсиер агъэпсынэу фитынгъэ ял.

Нахынгээкэ мылькум ыкычыгу лахым апае хэбзэлаххэм ятынкээ пенсионерхэм фэгъэклоцэнхэр ялажэх. Ахэри къэнахъых, нэмийкээу, диспансеризацием ылъэнхыкъоки ялажэх хульгээ. Пенсием зыщыклощхэ ныбжьэу агъэнэфагъэм нэсынхэкээ джыри ильэситф илэу диспансеризациемкээ фэгъэклоцэнхэр, тофшэлээ чыгылэ имылэу къэнагъэхэм апае за- коным кыщыдэлтытагъэхэр агъэфедэнхэ амал ял хууцт. Гүшүлэм пае, 2021-рэ ильэсэйм пенсием зыщыклощхэ ныбжьыр

ильэситф къээтигъэу мэхъу. Джашыгъум фэгъэклоцэнхэр зыгъэфедэнхэ зыльэкыштхэр хульфыгъэу зынбжь ильэс 58-рэ, бзыльфыгъэу – 53-рэ хульгээхэр ары.

Ныбжьым нэмийсээ пенсием клонхэу фитынгъэ зилэхэр щылэх. Щынагъо зыхэлэу в кын дэдэу альтихэрээ сэнэхьатхэм арлахжэхэрэр ары ахэм ахалытэхэрэр. Ахэм, пенсием клонхэкээ ильэситф къэнагъэм, фэгъэклоцэнхэр агъэфедэнхэ альтихэр. Гүшүлэм пае, общественэ транспортым иводительхэм ильэс 15 – 20-м кыщымыкээ тофшэлэгээ ильэситф ялажэх, бзыльфыгъэхэм аныбжь 50, хульфыгъэхэм – 55-рэ зыхыкээ пенсием клонхэу фитынгъэ ял. Джы зэрэхуугъэмкээ, ахэр пенсием зыщыклощхэ ныбжьым еклонлагъэу залъйтэштэр бзыльфыгъэхэм – ильэс 45-м, хульфыгъэхэм – 50-м

аныбжь нэсымэ ары. Джашыгъум «предпенсионнэкээ» заджэхэрээ фэгъэклоцэнхэр агъэфедэнхэ зынэсэхэкээ фэгъэклоцэнхэр альтихэр.

Сабынгэ зилэх ныхэр аныбжь

ильэс 50 хуумэ ары пенсием зыщыклощхэр. Аш фэш ильэс 45-м зынэсэхэкээ фэгъэклоцэнхэр агъэфедэнхэ альтихэр.

Хэбзэлаххэм ятынкээ фэгъэклоцэнхэр пенсием зыщыклощхэр

хэ ныбжьэу джы агъэнэфагъэм нэсынкээ ильэситф къянэмэ ары агъэфедэнхэ амал ял зыхууцтэр. Нахынгээрэмкээ ар ильэс 60 ыкы 55-рэ. Сыбыр лъэнекъом щыпсэуххэу, сидигъоки адрэхэм анахыжъяу пенсием клохэрэми аш нэсынхэкээ ильэситф къянэмэ фэгъэклоцэнхэр ялажэх хууцт.

УФ-м Пенсиехэмкээ ифонд программаа «Предпенсионнэ» зыфиорэм ихынгээ 2019-рэ ильэсэйм ихынгээ мазэ и 1-м риэхъяа. Аш ишуагъэекээ социальнэ фэлэ-фашхэхэм ягъэцэхкээнкээ Къэралыгъо зык информационнэ системэм (ЕГИССО) хэбзэ орган пстэури епхыгээ хууцт ыкы социальнэ іэпхыгээ атынным ишыкігэхэ къэбархэр хэзэгъэ имылэу къялекхъяштых.

УФ-м Пенсиехэмкээ ифонд и Къутамэу АР-м щылэм ипрес-къулыкъу

Зымыльэгъухэрэм ящынэгъончъагъ

Хяафизэхэм я Урысые обществэу Мьеекуапэ щылэмрэ зымыльэгъухэрэм я Адыгэ республикэ хэушхяафыкыгъэ тхыльеджаплэрэ зэгъусэхэу «Іэнэ хуурае» зэхащэгъагъ. Сэкъатныгъэ зилэхэр гыогум щызеклонхэмкээ Іэрыфэгъу ыкы щынэгъончъэ амалхэр афагъэпсынхэм, макъэ къэзыгъэлэу нэфрыгъуазэхэм ялофшэн икьюу зэхэшгээным ар фэгъэхыгъагъ.

Юфтхьабзэм хэлэжъагъэх гьогурыкъоныр щынэгъончъээнимкээ Къэралыгъо автоинспек-

цием и Гъэорышилээ Адыгэим щылэм ипащэу Александр Курпас, иотделэу Мьеекуапэ щылэм

ипащэу Виталий Загайко, къэралыгъо инспектор шхъяаэу Алексей Кофтуновыр, хэушхяафыкыгъэ батальоным икомандирэу Едыйдж Мурат, Мьеекъопэ къэлэ администрацием къэлэгъэпсынхэмкээ иотдел ипащэу Олег Тарасенкэр.

Зэлжкэгъум шхъяафыкыгъэу щатагуудаа гумэкыгъохуу къяуцухэрэм. Къэлэ клоцым хбаафээ лъэсрэкихэр щынэгъончъэу ыкы Іэрыфэгъоу щызеклонхэмкээ ахэм афытегъэпсыхъэгъэх нэфрыгъуазэхэм мэхъанэшхо ял. Урамым мэкъэшхуу кыщыурэмрэ рекламэ къэзытырэ пкыгъоу нэфрыгъуазэхэм алагынэгъуэу щытхэмрэ яяяэ лъяшэу а купым хахъэхэрэм кызэрякырэр кыхахгъэшыгъ. Джаш фэдэу водителхэм куль-

турэ икыу зэрахэмэлтэм, автотранспортым илчъагъэ хэвшыкээ зэрэхахъорэм, ахэр тэрэзэу, шалхъэхэм адиштэр зэрамыгъяуцухэрэм зипсаунгыэ амалхэр зэшыкыгъэх цыфхэм кынигъохэр къафахых.

«Іэнэ хуураем» хэлэжэгъэхэх хяафизэхэм ягукахэр шхъяафыкыгъэу къялатаагъэх. Бэш фыжкыр зыыгъыр водителыбэм зэпэрыкыгъэхэм зэрэшьбламыгъэхэр, нэфрыгъоуз пльыжыр кыхэнэгъэу зэрэрычхээр, зыышаафэх чыгылэм автомобилыр зэрэшагъяуцурэр хагъяунэфыкыгъ.

Александр Курпас гүшүлээ зыльгэгъяуатэм, Юннатхэм яурамрэ Хъахъуратэм ыцэ зыхырэмрэ зыышаафыкыгъэ 2019-рэ ильэсэйм видеокамерэ

зэрэтирагъяуцощтыр кыиуагъ. А чыгылэм социальнэ объектыбэ пэгъунэгъо щыт, хяафизэхэри щэлэххэу. Аш ишуагъэекээ а тьогу зэхэкыгъээ щыптиэнэм щэгүгъых.

Джащ фэдэу зымыльэгъухэрэр зеклонхэмкээ Іэрыфэгъу ыкы щынэгъончъэ амалхэр гъэпсыгъэнхэм ялофшэнхэр Къэралыгъо автоинспекцием инэппльэгъу ригъэхэхэрэп. Хяафизэхэм я Урысые обществэ и Адыгэ республикэ хэушхяафыкыгъэ тхыльеджаплэрэ зэгъусэхэу «Іэнэ хуурае» зэхащэгъагъ. Адриилэу зэрэздэлажхэхэрэп Александр Курпас кыиуагъ.

Алексей ХЛОПОВ.
Хяафизэхэм я Урысые обществэ иотделэу Мьеекуапэ щылэм итхьамат.

Адыгэим ильэситф щыпэгъокыгъэх

Аужыре ильэситф тиреспубликэ зыщызигъэпсэфынэу къаклохэрэм япчагъэ хэшшыгъэхэу цыфыбэ кызыкыорэр ильэситф къялатаагъу лъэхъанымрэ къымэфэ зыгъэпсэфыгъо мафэхэмрэ.

Адыгэ Республикэм зеклонымрэ зыгъэпсэфыгъэхэмрэ и Комитет, Мьеекъопэ районым иадминистрации ыкы Адыгэим и МВД зэфэхысыхъхэу зедашыгъэхэм кызызэргээлэгъуа-гъэмкээ, ильэситф къялатаагъу тикушшхэхэм нэбгыришэе фэдиз ашылагъ ыкы зыгъэпсэфыгъ.

Ильэситф къэмийсээ Адыгэим къаклохэрэм хэаклохэрэм ахэтигъэх. Хэаклохэр, зыгъэпсэфыгъэ базэу тилэхэр эзэлэх ахэм зэлъаубытагъагъ. Зэрэхъу хабзэу, чыэпьюгъум ыкыхэм анэс зыгъэпсэфыгъэ чыгылэхэр пэшшоргыгъэшэу ашэфых.

Турпредприятиеу тилэхэрэ загъэхьынгъахэу зыгъэпсэфаклохэм апэгъохы. Анахьэу лыжэхэмкээ къущхэхэхтыхэм къячэхынхэр, снегоходхэмкээ ос кынум кыщачыхынханыр хэаклохэм яклас, ары тиреспубликэ кызызфаклохэрэри.

Чыгылэ зэфэшхъафхэм къарыгъихээ зыгъэпсэфаклохэм ашгыркыжыгъэх, ау хэаклоххэм, базэхэм тоф ашэ. Осыр тельтэфэкээ зызыгъэпсэфы зыштоигохэм ахэр къяжштых.

(Тикорр.).

Сурэтыр Іашынэ Аслын тирихыгъ.

Спортым щыцІэрыІохэр

Апэрэ дышъэм ильтэгъохэш

Олимпиадэ джэгунхэм дышъэр 1972-рэ ильэсүм къащызыхыгъэ Чыржын Мухъарбый имэфэкі мафэ ехуулэу гущыІэгъу тыфэхъууг.

— Сишилэнгъэ спортым ехъэ гээрэхъуగъэм къыкІеупчІэрээр макІеп, — къеуатэ СССР-м спортымкэ изаслуженэ мастэрэу Чыржын Мухъарбый. — Сшыгъэшгъононгъ, сиғукэ сиғещагъеу щытыгъ. Гъехъагъеу сшыгъер сиыгъэсагъехэм, іэпилэгъу къысфэхъуугъехэм афесгъехъы.

**— Дунаим, Европэм яз-
некъокъухэм апэрэ Чы-
пІэхэр къащыхыгъэх,
СССР-м гъогогуу 4 ды-
шъэр къыцыдэпхыгъ.**

**1971 — 1975-рэ ильэсхэр
арых къыхэдгъэшгъохэрэр.**

— Лъехъэнэ гъашгъононгъ. Симедальхэм гукэ закыфэзгъэ-
зэжъеу уахтэ къысэкү. Ошла, анахъеу къахэзгъэшгъытэр си-
мышлэу гупшысэхэм сиызэлъаку.

**— Москва къыцыдагъэ-
кыгъэх тхылтхэм аи-
щэу «Спортым ижъу-
гъохэр» зыфиорэм зэгъэ-
нишнхэр тигъэшигъэх.
Дунэ рекордым ти-
гъэгүйчийнэ.**

— А лъехъаным атлетикэ он-
тэгъум едзыгъуу 3 щызэнэкъо-
къущыгъэх. Килограмм 460-рэ
сіэтгъагъе. Джы «жим» зыфи-
орэр хэтижъэп.

**— Рекордэу бгъэуцигъэр
егъашли спортышом хэ-
тышт, зыми льгъэкІо-
тэн ылъэкІицтэп. Тю-
штэгъум къыцаІетырэр
ары непэ къафалтымэрэр.**

— Атлетикэ онтэгъум зэхъо-
кынгъэхэр фэхъуугъэх. Тюштэ-
гъум куячіэр нахышоу щагъе-
федэ. Щэштэгъур нахь къини-
гъэу спортым хэшьык фызицэхэм
альтэ.

**— Дунаим ирекорди 5,
СССР-м ирекорди 9 бгъэ-
уцигъэр. Ахэр спорты-
шом итарихъ хэхъагъэх.**

Зэдгүшүэйн лыдгъэкъуатэ
шыонгью Мухъарбый ынаплэ къы-
ицтэйгъ, ау игупшысэхэм къапи-
дзэжъыгъэп.

Кошхъаблэ щыригъэжъагъ

**— Уикъуаджэ атлетикэ
онтэгъумкэ зыгъэсанІэу
къыцызІуахыгъэм тре-
нерэрэу Дзэгъэштэ Хаджэ-
бый ишчиагъ. Егъэжса-
нІэр къэошІэжъыба?**

— Клалэхэр спортым пыллы-
гъэх, ау рекордхэр агъеуунхэу
мурад хэхъагъэхэр ялагъэп. Ашло-
гъашгъононгъ, куячіэр щапсы-
хэшгъыгъ.

Шыаукъо Индар, Роман Казаковын, нэмэгдэхэм къудажхэм клалэхэр ашагъасэх. Тиньбжык-кэхэм спортсмен цэргүүхэр къахкынэу сэгугъэ.

ЗэлукІэгъуухэр

**— Мухъарбый, спорт зэ-
лукІэгъуухэм бэрэ уащытэ-
лэгъгуу. ОркІэ ахэр сида?**

— Псэ зыпыт зэлукІэгъуухэм
гур къаэты, щылэнгъэм иху-
гъэшгъэхэм нахь куу ухащэ.
Кыблэм атлетикэ онтэгъумкэ
изэнэкъобкуу 2018-рэ ильэсүм
Мыекъуапэ щыкъуагъ. А мафэхэр
мэфэкі шылыкъем фээзэдагъэх.
Ансамблэхэр щылдгъыгъэх.
Пшы-
шэхэр адыгэ шъуашхэмкэ
фэлгъэхэу хагъэунэфыкІирэ
чылгэхэр къидээхыгъэхэм аф-
гушуагъэх. Спортсменхэм, тре-
нерхэм аш фэдэ зэлукІэгъуухэр
ашыгъупшэхэрэп. Адыгэ саехэр
зыщыгъхэе пшашхэм спор-
тсменхэр агоуцохээ, нэпэөпль
сурэтхэр атырахыщыгъэх. Ахэр
гүүкэйкыж льаплэу тэри къыт-
фэнагъэх.

**— Республика обще-
ственнэ движениеу
«Адыгэ Хасэм» зэхийгээ
зэнекъокъоу кІэлэ
кючІашІохэр зыхэлэжъя-
гъэри пишгъэшигъони-
гъэбэ?**

— Шхъафэу аш тытегущыэ
шыонгью. Къэралыгъо телерадио-
компаниеу «Адыгэим» ижурна-
листхэу Бзаго Рустам, ГъукІэл
Сусанэ, Адыгэ Хасэм итхаматэу
Лынышкэко Рэмэзэнэ, респуб-
ликэм атлетикэ онтэгъумкэ и
Федерация ипащэу Бэгъушъэ
Альй, нэмэгдэхэм зэдэгүүшээ-
адысигаагъэм пысыдзэжын симу-
рад. Республика атлетикэ онтэ-
гъумкэ спорт еджаплэ ипащэу
Сихъу Рэмэзани а зэлукІэгъум
хэлэжъагъ. Къудажхэм къалэмрэ
спортым щызэпхыгъэнхэмкэ
амалэ щыэхэм татегущыэшт.

Спорт псэуальхээр

**— Адыгэим аужырэ
ильэсхэр спортым псэуальхэу
щашигъэхэм яичъагъ
макІен.**

— Аш сэри сиыкъитегущыэ
шыонгью. Республика атлетикэ
онтэгъум, футбольм, нэмэгдэхэм
зафэбгъэсэнэм фэшлэгэгъэ-
джэ дэгъуухэр, тренерэр укъэзэ-
льэгъун, узэхэзэшыкын зыльэ-
кыштхэр уишикъагъэх. Къалэм
дэсүм иамалхэр нахышоу. Сэ-
синасып къыхы, тренер іэпэла-
сэхэм салукъагъ.

**— Мухъарбый, килограмм
67-м нэс къэзэшчыхэрэм
якуп ухэтигъ. Аши мэ-
хянэ шагъэу олъыта?**

— Нурбый, а упчээр бэрэ
зэхэсхыгъ, ау джэуаплэ сшэрэп
къызэрэосоцьтэр. Адыгэим щы-
щыхуу Чэтэо Адамэр Гъубжэ-
къо Арсенэр яонтэгъуугъэхэри аш
фэдагъэх. Нэбгыритури къуа-

**— Дзюдомкэ, самбэмкэ,
фэшхъаф бэнакІэхэмкэ
Олимпиадэм, дунаим
ячемпионхэр тиІэх. Роди-
он Бочковыр...**

— Родион атлетикэ онтэгъум-
кэ дунаим изэнэкъобкуу джэрээр
къыщыдихыгъ. Чэмбэхъу Анзор,

Зэхэзыщагъэр
ыкИ къыдэзы-
гъэхэрэ:
Адыгэ Республика
лъэпкэ Иофхэмкэ,
Іэхэр къэралхэм ашы-
пэсурэ тильэпкэ-
гъуухэм адьрияэ зэпхы-
ныгъэхэмкэ ыкИ
къэбар жъугъэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шыэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэ А4-кІэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэхкэ 5-м
емыхуухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифттыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэкегъэхкожых.

E-mail: adygoevoice@
mail.ru

Зыщашихъятыгъэр:
Урысы Федерацием
хэутын Иофхэмкэ, теле-
радиокъэтын-
хэмкэ ыкИ зэллы-
ІэсэкІэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чылгэ гъэоры-
шапл, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаихуутырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкІэмкИ
пчагъэр
4300
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 74**

Хэутын узьы-
кэлхэнэу щыт уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщыхэхтэгъэх
уахтэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаїэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаїэм
игуадзэр
Мэшлэхкэ
С. А.

ПшъэдэкІыж
зыхырэ секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.